

Kannanotto: Bioanalyttikoiden ja röntgenhoitajien jatkokoulutuksen ja omien urapolkujen välttämätön kehittäminen

Bioanalyttikot ja röntgenhoitajat ovat terveydenhuollon diagnostiikan peruspilareita. Heidän työnsä muodostaa perustan hoitopäätöksille, potilasturvallisuudelle ja hoidon vaikuttavuudelle. Sekä laboratoriotointa että kuvantaminen ja lääketieteellinen säteilyn käyttö ovat aloja, joissa teknologia, digitalisaatio, automaatio ja tekoäly kehittyvät kiihtyvällä vauhdilla. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että myös näiden ammattiryhmien jatko- ja erikoistumiskoulutukset vastaavat nykypäivän ja tulevaisuuden osaamistarpeisiin.

Sekä bioanalyttikoille että röntgenhoitajille ei ole Suomessa riittävästi tarjolla heidän oman ammattialansa vaativiin tehtäviin suunnattuja jatkokoulutusväyliä. Monialaiset erikoistumiskoulutukset on suunnattu pääosin hoitotyötä tekeväälle henkilöstölle, eivätkä ne vastaa diagnostisen työn erityisosaamista— olipa kyse molekyylidiagnostiikasta, patologiasta, kliinisestä fysiologiasta, isotooppilääketieteestä, radiografian alan edistyneistä modaliteeteista tai säteilysuojelusta. Tämä puute näkyy suoraan työelämässä: osaamistarpeet kasvavat, mutta koulutusjärjestelmä ei tarjoa rakenteita kehittymiselle.

Diagnostiikan aloilla tarvitaan:

- **asiantuntijapolkuja,**
- **kliinisiä urapolkuja,**
- **kehittämisen, tutkimuksen ja laadun polkuja,**
- **sekä johtamisen uramahdollisuuksia.**

Nykytilanteessa nämä uramahdollisuudet ovat hajanaisia tai puuttuvat kokonaan. Ilman selkeää uramallia ja siihen osoitettua riittävää rahoitusta menetämme osaajia aloilta, joiden merkitys terveydenhuollolle on kriittinen.

STM:n julkaisussa Hoitohenkilöstön erikoistumiskoulutus – Nykytilanne ja toimenpideehdotukset hoitotyön professiojohtajien kyselyistä tehdyt johtopäätökset eivät aina kuvasta diagnostisten alojen todellisuutta. Esimerkiksi väitteet, ettei bioanalyttikoille olisi tulevaisuudessa tarvetta, eivät vastaa kliinistä arkea – laboratoriopalvelut ovat keskeisiä kaikissa hoitopoluissa. Sama koskee röntgenhoitajia: kuvantamisen ja lääketieteellisen säteilyn käytön volyymit kasvavat, tutkimukset ja toimenpiteet monimutkaistuvat ja säteilyn turvalliseen käyttöön tarvitaan entistä syvempää osaamista. Erityisesti edistyneet kuvantamismenetelmät ja entistä vaativammat toimenpiteet sekä säteilyn käyttöön liittyvän työnjaon kehittäminen edellyttävät koulutuspolkuja, joita ei ole vielä rakennettu.

Me allekirjoittaneet korostamme, että bioanalyttikot ja röntgenhoitajat ovat terveydenhuollon diagnostiikan keskeisiä asiantuntijoita. Laboratorio- ja kuvantamispalvelut muodostavat perustan potilasturvallisuudelle, hoitopäätöksille ja terveydenhuollon vaikuttavuudelle. Teknologian ja työnjaon nopea kehitys edellyttää näille ammattiryhmille ajantasaista, oman alan erityisvaatimukseen perustuvaa jatko- ja erikoistumiskoulutusta.

Nykyinen jatko- ja erikoistumiskoulutustarjonta ei vastaa diagnostiikan ammattien todellisia osaamistarpeita. Bioanalyttikoille ja röntgenhoitajille ei ole riittävästi tarjolla heidän omaan asiantuntijuuteensa suunniteltuja koulutusväyliä, eikä alalla ole selkeitä, valtakunnallisesti

määriteltyjä urapolkuja. Tämä heikentää osaajien saatavuutta ja uhkaa terveydenhuollon diagnostiikan laatua.

Vaadimme, että:

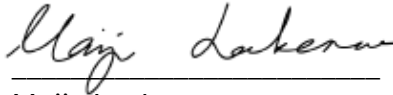
1. **Bioanalytikoille ja röntgenhoitajille luodaan omat, rakenteellisesti vahvat erikoistumiskoulutukset**, jotka perustuvat alan asiantuntijätietoon.
2. **Ammattikohtaiset urapolut määritellään ja tunnustetaan valtakunnallisesti**, jotta asiantuntijuus näkyy uralla etenemisen mahdollisuuksina.
3. **Koulutusten suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat ajantasaiseen ja oikeaan osaamiskuvaan**, ei puutteellisiin tai harhaanjohtaviin tulkintoihin.
4. **Bioanalytikoiden ja röntgenhoitajien erikoistumiskoulutuksien ja kansallisten ammattikohtaisten uramallien kehittämiseen säädetään riittävä rahoitus**, joka osoitetaan puhtaasti diagnostisten alojen kehittämiseen.

Investointi diagnostiikkaan on investointi potilasturvallisuuteen. Ilman osaavia bioanalytikoita ei ole luotettavia laboratoriotuloksia. Ilman koulutettuja röntgenhoitajia ei ole turvallista ja laadukasta kuvantamista. Erikoistumiskoulutukset ja selkeät urapolut ovat suora investointi potilasturvallisuuteen, hoidon vaikuttavuuteen ja terveydenhuollon tehokkuuteen.

Helsingissä 27.03.2026

Jenni Kalliomäki
Puheenjohtaja
Suomen Bioanalytytikot ry

Maija Leskenmaa
Puheenjohtaja
Suomen Röntgenhoitajat ry

